

Gregoriane exceptiones

sua spē z terreret reprobos z mulec
ret pios. Recte etiā angelus nucis
cooptus vestimentis apparuit: qz fe
stiuuitatis nre gaudia nūciauit. Can
dor eteni vestis/splēdorē nre denūci
at solēnitatē. Nre dicam⁹ an lue: **D**
z vt fateamur veri⁹: z sue dicamus et
nre. Illa q̄ppe redēptoris nostri re
surrectio z nostra festiuuitas fuit: q̄a
nos ad immortalitatē reducit: z ange
loz festiuuitas extitit: q̄a nos reuocā
do ad celestia eoz nūerū iplēuit. In
sua ḡ z nostra festiuuitate āgel⁹ in ni
ueis vestib⁹ apparuit: q̄a duz nos p
resurrectionē dñicā ad lupna reduci
mur celestis patrie dāna reparant.

Moralū lib. xiiij. can. homelia
uper Maria stabat. Itē de gloria
resurrectionis. **Cap. xviiij.**

Matth. xviiij.
mar. xviij.
Respōdēs autē āgel⁹ dixit mulie
rib⁹. Nolite timere vos. Scio
em̄ q̄ iesū q̄ crucifixus est q̄rit⁹. Nō
est hic/surrexit em̄ sicut dixit. Libet
p̄siderare f̄ces c̄barissimi pietatis vis
icera quā erga nos dñs n̄r habuit: z
resurrectionis ei⁹ gl̄iaz quā angelus
factā mulierib⁹ annūciauit. Condi
tor z redēptor n̄r dñs Iesus x̄ps p̄:
q̄z oia creauit/vt nos de captiuitate
diaboli redimeret/in̄ nos icarnat⁹
apparuit/suaqz nos passiōe a p̄petua
morte liberauit. Qui z si crucifir⁹
est ee infirmitate/sed viuit ex virtute
dei. Cit⁹ cui⁹ a morte voluit resur
gere/ne si in illo resurrectio differet
in nobis oīno desperaret. Citius a
morte voluit r̄surgere ne nostra diu
ania in fidelitatis remaneret morte.
Mortē em̄ trāsitionē. i. ad tridū cō
nigir/z in eā morte; neq̄qz sicut nos
vlqz ad finē seculi remāsit. Corp⁹ qz
dē dñi post mortē viuit/sz nostra ad

huc corpa vsqz in finem mundi a re
surrectionis differunt gloria. Nos
per mortem carnis vsqz ad finē mū
di remanemus in puluere/ille vero
die terna a mortis viruit ariditate/z
diuinitas sue potētā ipa sue carnis
ostendit in nouatione. Dñm ergo no
strū iesum x̄pm flagellatū/derisum/
palmis cesū/corona spinea coronatū
sputis illitum/crucifixum/mortuus
esse nouerimus/sed eūdem ipm qui
inter impioz manus occubuit/post
mortem viuere certa fide credamus
libera voce p̄fiteamur/z per resurre
ctionem eius de nostre carnis resur
rectione confidamus. Resurrectio
nē em̄ quā in se q̄ est caput nostrum
ostendit in nobis q̄ sum⁹ mēbra ei⁹
se q̄nqz factuz esse nobis p̄misit dñs
n̄r Iesus x̄ps q̄ resurgēs ex mortuis
iā nō mori: mors illi vltra nō domi
nabit. qd̄ em̄ mortuus est pctō mor
tu⁹ est semel: qd̄ autē viuit viuit deo.
Per omnia secula seculoz. Amen.

Expliciunt exceptiones de euang
gelio fm̄ Mattheum.

Incipiunt Excep
tiones de euangēlio fm̄ Marcuz. Ex
cuius preciosarum vestū culpa sit/
z abiectio vilis indumenti q̄tus sit.
Capitulum p̄mum.

Hic **Jo** **Mar. i.**

ānes in deserto bap
tizans z predicans
baptismum penitē
tie in r̄missionem
peccatoz/et egrediebatur ad illū

Super euāg. Matth. Jo. XXIII

omnis iudee regio / et hierosolymite
vniuersi: et baptizabant ab illo in ior-
dane flumie p̄fiteres pctā sua / et erat
Joannes vestitus pilis cameli.

In homelia sup. Homo quidam
erat diues:

Sūt nōnulli qui cultū subtilium
preciosarūq; vestīū nō putāt eē pec-
catū. q̄ si videlicet peccatū non esset;
nequaquā sermo dei tam vigilāter ex-
primeret q̄ diues q̄ to: quebat apud
inferos/byssō et purpura indutus fu-
isset. Nemo qui ipe vestimēta p̄cipua
nisi ad inanē glīam querit: videlz vt
honorabilior ceteris esse videat. Nā
quia p̄ sola inani gloria vestimentū
p̄ciosius querit / res ip̄a testat. qz ne-
mo vult ibi p̄ciosis vestib; indui vbi
nō possit ab alijs videri. Quā culpā
possum⁹ melius etiā ex diuerso colli-
gere. quia si abiectio vilis indumēti
virtus nō esset / euāgelista vigilanter
de Joāne baptista nō diceret. Erat
indutus pilis camelorum.

Doctū libro. xxi. De cōuersio-
ne iudeoz et gentiū. **Capitū. ij.**

Quod locustas et mel siluestre ede-
bat. Locustas nomine aliqñ iu-
deoz populus / aliqñ p̄uersa gentili-
tas designat. Quia em̄ iudeoz po-
pulū locuste opprimāt / vita Joannis
signat. d̄ quo scriptū est. Quia locu-
stas et mel siluestre edebat. Joannes
quippe eū quē p̄bette auctoritate p̄-
nunciat / etiam ciborū specie clamat.
In semetipso em̄ designauit dominū
quē p̄uenit. Qui nimirū in redem-
tione nostrā veniēs quia infructuosus
se gētilitatis dulcedinē sumpsit / mel
siluestre edit. Quia vero iudeoz ple-
bem in suo corpore ex parte cōuertit:
in cibo locustas accepit. Ipsos nāq;

locuste significāt subitōs dantes sal-
tus / sed p̄tinus ad terram cadentes.

Saltus enim dabāt cū p̄cepta dñi
se implere p̄mitterēt. sed citi⁹ ad ter-
raz cadebāt / cū per prāua opera hęc
se audisse denegarēt. **V**ideamus in
eis q̄si quendā locustarū saltū. **D**ñi
na verba que locutus est dñs. et au-
dicimus et faciemus. **V**ideam⁹ autē
quō citius ad terrā ruunt. **U**tinam
mortui essem⁹ in egypto / et nō in hac
vasta solitudine. vniā pereamus / et
non inducat nos dñs in terrā istam.
Locuste ergo erāt quia habebāt sal-
tum per vocē / et casum per actiones.

In homelia secunda super Eze-
chielem. De descensione spūs in dos
mino Iesu. **Capitū. iij.**

Venit Iesus a Nazareth galyl-
lee: et baptizatus est a Joanne
in iordane. **E**t statim ascēdēs de aq̄ /
vidit apertos celos: et spiritū tāq; co-
lūbas descendētē et manentē in ip̄o.
Tricesimo etatis sue anno dñs ad
flumē iordanis venit: ibiq; celi aper-
ti sunt: q̄a spūs in columba descēdit.
In homelia super Si quis diligit
me **I**deico autē spiritus sanctus in
columba mōstrari voluit: quia om-
nes quos repleuerit simplices puri-
tate et māsuetudinis lenitate trāquil-
los facit. **I**deco etiā in redēptore nos-
tro mediatore dei et hominū per col-
lūbam apparuit: quoniam vniūgenitus
filius iudee est humani generis. **S**ed
quis eius iusticiam ferret / si priusq̄
nos per māsuetudinē colligeret / cul-
pas nostras per zelum rectitudis ex-
aminare voluisset. **H**omo ergo p̄ ho-
minib; fact⁹ mitem se hominib; p̄s-
buit / iudee noster seueritatē suā tem-

Ero. x. vj.
Nume.
xiiij.

Mar. ij.

Nota:

vbi. s.

recep
aroz. d̄
culpa
stus. li.

Jo. xiiij.
sicuti d̄p
predicatio
am p̄uenit
millionem
ur ad illū

Gregoriane exceptiones

peravit. Noluit peccatores ferire/s; colligere; prius voluit mansuete cor rigere/ut haberet q̄s postmodū saluaret. In colūba ergo sup euz appa- rere spūs debuit/q̄ non veniebat ut pctā iam per zelum percuteret/s; ad- huc p mansuetudinē parcēdo tolera-

Moral. um libro. ij. (ret.)

In cūctis autē fidelib; spūsanct⁹ venit/sed in solo iesu singulariter p̄ manet: q; mediator dei ⁊ hominū ho- mo xps Iesus in cūctis eū ⁊ semp ⁊ p̄tinue p̄sentē habz: qm̄ idēz spūs ex illo p substantiā p̄fert. In illo igitur manet q̄ solus ⁊ om̄ia ⁊ semp p̄or: et eius humanitatem nūq; deserit ex cuius diuinitate p̄cedit: ⁊ a quō per naturam nunq; recedit.

Moralū libro. xxvij. ⁊ in homes- lia. ij. ⁊ vij. super Ezechielem. De q̄- litate diuine locutionis. Ca. iij.

Matth. xvij.

Et vox facta est de celis. Tu es fi- lius meus dilectus: in te cōpla- cui. Aliquando celestib; substantijs deus loquit sicut hic baptizato dño scriptū est: quia vox d̄ celo sonuit di- cēs. Tu es fili⁹ meus dilectus: in te p̄placui. Ad per alū euangelistā sic dicit. Hic est filius meus dilect⁹: in quo mihi bene complacui. Quid est quod pater de filio loquit dicens in q̄ mihi cōplacuit. Omnis enim q̄ peni- tēdo corrigit aliqua que fecit/co ip̄o q̄ penitet se sibi displicuisse indicat q̄ emēdat qd̄ fecit. Et q̄a omnipotens p̄f sicut intelligi ab omnib; poterat humano modo locutus est de pecca- torib; dicens. Penitet me fecisse ho- minē sup terrā: q̄si sibi metipsi displi- cuit in pctōib; q̄s creauit. In solo autē sibi vni genito dño nostro Iesu xpo cōplacuit/ q̄a hunc inter hoies

Gen. vj.

hominē creasse nō penituit/in q̄ pec- catū nullū omnino inuenit: sicut de il- lo per psalmistā dicit. Iurauit dñs ⁊ nō penitebit cōtū es sacerdos in eū- nū s; ordinē melchisedech. In solo ergo redēptore nostro sibi cōplacet pater: q; in eo solo nō inuenit culpā in qua se reprehēdat q̄si per p̄niam.

Moraliz; libro. xxij. De ordine docendi Capitulum. v.

Erat Iesus docens sicut pote- ratem habens. Bene a docto- rib; docet qd̄ p̄us agit q̄s dicatur. Nam doctrine subtrahit fiduciam quādo p̄sciētia p̄pedit linguam. Tū etiā de dño scriptū est. Erat em̄ doc- ens sicut p̄tatem habens: nō sicut scribe ⁊ pharisai. Singulariter nāq; ⁊ p̄ncipaliter solus ex p̄tate bona lo- cutus est: q̄a ex infirmitate mala nul- la p̄misit. Ex diuinitatis quippe po- tētia habuit id qd̄ nobis per huma- nitatis sic innocentiaz ministravit. Nos em̄ q̄a infirmi homines sum⁹ cū de deo hoib; loq̄mur: debemus p̄- mū meminisse qd̄ sumus/ ut ex pro- p̄a infirmitate p̄semus quo docens et ordine infirmis fratrib; p̄sulam⁹. Considerem⁹ igit q̄a aut tales sum⁹ quales nōnullos corrigimus: aut ta- les aliq̄n sum⁹ ⁊ si iam diuina gra- tia opante nō sumus: ut tāto tēperā- tius corde humili corrigam⁹/ quan- to nosmetipsos veri⁹ in his q̄s emē- dam⁹ agnoscam⁹. Si autē tales nec sumus nec fuimus quales adhuc il- li sunt q̄s emēdare curamus/ ne cor nostrū forte supbiat: ⁊ de ip̄a innocē- tia p̄ius ruat: quoz; mala corrigi- mus alia eoz; bona nobis ante ocus los reuocem⁹. Que si oino nulla sūt ad occulta dei iudicia recurramus/

ps. ctes

Mat. vij
⁊ Mar. i

Gregoriane exceptiones.

pus desiderijs req̄ſcebat. Per grabatū itaq; in quo carnis est requies ipsa caro designat̄ per domū h̄o cōscientia figurat̄. Et quia cum mente mortui in vitijs iacem⁹ in carnis delectatione quiescim⁹/infirmi portamur in lecto. Cū vero sanati fuerimus mente: vt iaz pulsantib⁹ vitijs carnis resistam⁹: necesse est vt tentationū ptumelias de nostra carne tolleremus. Egro itaq; ad salutē reducto p̄cipit̄. Tolle grabatū tuū/id est porta lectū in quo portat⁹ es: q̄a necesse est vt sanatus q̄sq; portet contumeliā carnis in q̄ prius iacebat egrotus. Quid ergo est dicere. Tolle grabatū tuū z vade in domum tuā: nisi porta tērationes carnis in quib⁹ habitenus iacuisti z reuertere ad p̄sentiam tuam. vt videas que fecisti. Ac si diceret. Post exterius miraculū ad mentē tuā reuertere: z q̄les te intrinsec⁹ deo debeas exhibere perpēdet post pctōz veniā: ne rursus qd̄ iuste feriaris admittas caue.

Moralium libro. xxxv.

De septenario nūcro.

Cap. ix.

Fecit dñs Iesus vt essēt duo decim cū illo. Septenarius numer⁹ apud sapiētes hui⁹ seculi quādam h̄i sui ratiōe p̄fect⁹: q̄a ex primo part z ex p̄mo ipari p̄sumat̄. Prim⁹ ei ipar ternari⁹: p̄m̄usq; par q̄ternarius. Ex quib⁹ duob⁹ septenari⁹ cōstat/ q̄ eisdē partib⁹ suis multiplicat⁹ in duodenariū surgit. Naz siue tres per q̄ttuor: siue q̄ttuor per tres ductim⁹/ ad duodenariū peruenim⁹. Sz nos q̄a superno munere veritatis p̄dicamēta p̄cepim⁹/ hec fira sciētie altitudine despiciēdo calcam⁹/ hoc p̄culdubio incōcussa fide retinentes

quia q̄s spūs gr̄e septiformis repletur p̄ficiat/ eiq; nō solū trinitatē noticiā/ sz etiā virtutū q̄ttuor. i. prudētie tēperatiōe/ fortitudinis: z iustitie operationē p̄bet. Qui in ipsis quoq; q̄s ingredit̄ suis quodāmodo partibus auget/ dum z per trinitatis noticiā quattuor virtutū actio accipit̄: z p̄ actionē virtutū q̄ttuor vsq; ad mantēctā trinitatis speciem peruenit. Et apud nos ergo septenari⁹ p̄fect⁹ est/ sz lōge dissimuliter: quia plene z non inaniter vt etiā ex ipsis numeri ratiōnis cā clarēsceret quod p̄ q̄ttuor infima tria summa predicarent̄.

De noīto apostolorū. Moralium libro. xxxix.

Capitulum. x.

Timpofuit dñs symoni nomē petrus z iacobū zebedi: z iohā nē frat̄e iacobi/ vocauit boanerges quod est filius tonitruū: z andreas z philippū z bartholomeū z matheuz z thomā: z iacobū alphei z tadeū et symonē cananeuz: z iudam scarioth qui tradidit illū. Aliquando in tonitruo ipse incarnat⁹ dñs figuratur: q̄ ex antiquoz patrū cōueniente p̄phetia ad noticiā nostrā quasi ex nubiu cōuersione platus est: qui inter nos visibiliter apparens ea que sup nos erant terribiliter sonuit. Unde z ipsi sancti apli de eius gratia ḡnati boanerges idest filij tonitruū sūt vocati. Aliquando autē tonitruus ipsa ei⁹ predicatio accipit̄: per quam sugno

Super euāg. Marci. Fo. XXV

ri iudicioz terroz auditur.

Moralium libro. xij. De p̄dicatio-
ne verbi dei.

Capitulum. xi.

Et r̄is seminans ad seminādum.

Et cū seminat aliud cecidit se-

cus viā z volucres comederūt illud.

In scriptura sacra volucres: in ma-

lis aliquādo dantur intelligi: qz per

eas potestates designant aerie non-

nūqz bonoz studijs aduerse. Unde

veritatē voce dicit/ quoniam semen

quod secus viā cecidit venerunt vo-

lures z comederūt illud/ q̄a nūmiz

maligni spiritus humanas mētes ob-

fidētes dū cogitatōes noxias inge-

rūt s̄bū vite a memoria euellunt.

Moralium libro. xxxij. Cap. xij.

Aliud cecidit sup terraz/ z statim

orto sole exaruit In scriptura

sacra cui sol figurat ponit̄ aliq̄ p

cū p̄secutio designat sicut veritas in

euangelio dicit: quod nata sine radi-

eibus semina orto sole aruerūt/ quia

videlicet s̄ba vite in corde terrenozū

hominū tēporali momēto virentia

supueniēte p̄secutionis ardore sicca-

tur. Aliq̄ etiā p̄ solē intelligētia z a-

cumē sapientīū designat: sic per p̄pa-

rationē a salomone dicit. Sapiens

vt sol p̄manet: stultus vt luna muta-

bitur.

Moralium libro. vij. Cap. xij.

Aliud cecidit inter spinas/ q

suffocauerūt illd. Sūt pleriqz

qui iam aliena nō appetūt/ z ab hui⁹

mūdi iurgijs inchoato quieti amore

diuidunt. crudiri sacris eloquijs si-

tiūt: vacare supnis cōtēplationibus

concupiscunt/ nec tamē perfecta ani-

mi libertate curam rerū familiarīū

deserunt. Cui sepe dum licite seruis-

gūis implicatur. Cūqz terrenas res

studiose tueri desiderant: cordis re-

quem deserunt quā querebant. Et

eū substantia fugiens cōtinua proui-

sione protegitur/ cōceptus in animo

diuine sciētie serino dissipatur. quia

iuxta veritatis sententiam obortuz

semen spine opprimunt/ cū verbum

dei a memoria impōtune terrenaz

rerū sollicitudines tollunt.

In homelia super eccl̄ q̄ seminat

Veritas quippe dicit. Sollicitu-

do seculi istius/ z fallacia diuitiarū

suffocāt verbū/ z sine fructu efficitur

Diuitie fallaces sunt. que diu nobis

scdm permanere nō possunt. Falla-

ces sūt que nostre mentis inopiam

nō erpellunt. Sole autē diuitie ve-

re sunt que nos diuites virtutibus

faciunt.

In ezechielis homelia. v. secunde

partis. Capitulum. xij.

Aliud cecidit in terra bonaz/

et afferbat fructum tricesimū

Senarius numerus: ideo perfect⁹

esse dicit: quia sexto die p̄fecit deus

oīna opera sua. Quod vero pecca-

torū homini legē dedit que in decē p̄-

ceptis a scripta est z sex decies ducta

in sexagenarium surgūt/ recte p̄ sex-

aginta bonoz operū perfectio desi-

gnatur. Quod etiā aperte in euāge-

lio domin⁹ designat/ qui cum para-

bolā seminātis exponeret dixit. Aliud

cecidit in terrā bonam z dabat frus-

etum ascendentem z crescentem/ et

afferbat vnū triginta/ vnū sexagin-

ta/ z vnū cētum. Fructus enīz terre

bone triginta afferet/ cum mens p̄-

sectionē sūda que est in trinitate con-

ceperit. Sexaginta afferet/ cum bos-

ne vite opera perfecta p̄ulerit. Cen-

Matth.

xiij.

Mar. iij.

Mar. iij.

Mar. iij.

Ubi. ē:

Eccle.
xxvij.

mar. iij.

Super euāg. Marci. Fo. XXVI.

cidit: vt granū suum ad borrea celestia perducatur. Cū igitur desideria bona concipimus / semen in terram mittimus. Cū vero operari recta incipimus / herba sumus. Cū autē ad profectum boni operis crescimus / ad spicā peruenimus. Cum in eiusdem operationis perfectiōe solidamur / iam plenum frumentū in spica profertur.

Matth. xvi.

Herba etenim Petrus fuerat: qui passionis tempore per amorē dñi sequens / hunc cōfiteri ante vocē ancille timebat. Erat enim iam viriditas in mēte: quia credebatur omnium redemptor: sed valde adhuc flexibilis pede cōculcabatur timoris. Jam quidē per deuotionē viridis / sed adhuc per infirmitatem tener: cū ab ancille ore subito viuis flatu sermonis inflexus est. Jam spica surrexerat: quādo cū quē moriturū cōfiteri timuerat nūciantē angelo viuētē in galylea videbat. Sed plenum granū in spica peruenerat: quādo veniētē desuper spiritu / et suam mentē in illius amorē robore ita solidatus est vt vires perfectum celsus despiceret / et redemptorem suū inter flagella libere predicaret: et persequentibus principibus resisteret dicēs. Obedire oportet deo magis quā hominibus. Plenum frumentū inuētus est quādo in tritura persecutionis tot verbera protulit: et tamē nequaquā palearū more unminuit: ē: sed granū permansit. Nullus itaque qui ad bonū propositū adhuc in mētis tēnitudine esse cōspicitur despiciatur: quia frumentū dei ab herba incipit vt granū fiat. Paulusque quippe in vna quaque anima (vt ita dicam) interne gratie humor exuberat / vt herba in frugem crescat. Nemo ergo

Actu. v.

quemlibet proximū cum adhuc herbam videt / de frumēto desperet. Ab herbarū quippe folijs que huc illucque molliter defluūt / surgentia frugū semina solidantur.

Moralium libro. xix. De arbore sapientie. Capitulum. xvij.

Simile est regnū dei grano sine spis. quod acceptus homo misit in hortū suum et creuit: et factū est in arbore magnā: et volucres celi repperunt in ramis eius. Ipsum est granū sinapis quod in horti sepultura plantatū arbor magna surrexit. Granū nāque fuit cū moreret / arbor cum resurgeret. Granū per humilitatem carnis / arbor per potētiam maiestatis. Granū quia vidim⁹ cum / et non erat aspect⁹. Arbor: quia speciosus forma pre filiis hominū. Hui⁹ arboris rami sancti sunt predicatorēs. et videamus quā late tendant. Quid enim de his dicit. In omnē terrā exiit son⁹ eorum: et in fines orbis terre verba eorum. In istis ramis volucres requiescunt. quia sancte anime que quibusdā virtutum pennis ad eterna cogitatione se subleuāt: in eorum dictis et solatiis ab huius vite fatigatiōe respirāt.

Quantū diabolus per se impotens sit. Moralium lib. xxxij. Ca. xvij.

Si cūctis nos / mitte nos in gregē porcorū. Absque cōcessiōe omnipotentis dei nullā malign⁹ spūs cōtra hominē habet potēstare. quia attestāte euāgelio describitur. quia nec manere in obfesso homine potuit: nec rursus inuadere bruta aialia nō iussus presumpsit. Ipsi enim redemptori nō a legione quā hominem tenebat / dictū est. Si cūctis nos / mitte nos in gregē porcorū. quod hāc et ab homine expulsi / et in porcos ire cōsue-

Matth. xij. Et Luc. xij.

Dicit. itē. Ps. xliij.

Ps. xvij.

Matth. viij.

Gregoriane exceptiones

in abyssum mittere concessit. **Ex** q̄ re colligitur quate infirmitas noster ad uersari⁹ existat: cui si p̄as summa licentia non p̄bet/ grassari nec in porcos ualeat. Quando ergo iste sua sponte nocere factis ad dei imaginez hominibus audeat. de quo nimirum constat q̄ nō iussus contingere nec porcos p̄sumat. Illi ergo nos necesse est sponte dei cui z aduersa omnia subiiciunt in uita: ut tāto nostris hostibus potentiores sim⁹/ quāto cū auctore omnium unū efficiamur per humilitatē.

De gaudio bone scie Moralium libro. vi. z. xvi. bis. **Cap. xii.**

Lu. vii.

Reuertere p̄mū in domū tuam z narra quāta tibi fecerit dñs. Aliud est dñm cognoscere per fidē/ atq; aliud per sp̄m. Aliud est inuenire p̄ credulitatē/ aliud per p̄tēplationem. **Ex** qua re agit ut omnes electi eū quem fide cognouerūt/ uidere q̄ q̄ per sp̄m anhelent. cū⁹ amore sua grates estuat: quia dulcedinis eius suauitatē iam in ipsa sue fidei certitudine degustāt. Sed qui p̄tēplationis arcem tenere desiderant/ p̄us se in campo opis exerceat. q̄ p̄mū est tēpus actiōis/ extremū p̄tēplationis. **U**n̄ necesse est ut p̄fect⁹ quisq; prius uirtutibus mentē exerceat: z postmodū hanc in quietē p̄tēplationis abscondat. **H**inc est em̄ q̄ in generatione iubere derelicta ad saluatoris sui pedes residet. uerba doctrine percipit: z de regione sua simul discedere z cū salutaris auctore esse concupiscit. **S**ed tñ ei ueritas ip̄a que salutē cōtūte dicit. **R**euertere primū in domū tuam: z narra quāta tibi fecerit. **A**n̄ it̄i adhuc dilatio impenit: ut ex

vbi. s.

dilari amoris desiderio meritū retributionis augeat. **F**it em̄ nobis omnipotēs deus dulcis in miraculis: z tamē in sua celsitudine manet occultus: ut q̄dam māstrando de se occulta nos inspiratiōe in suo amore succendat: z tñ abscondēdo maiestatis sue gloriā amoris sui un̄ per c̄sum desiderij augeat. **Q**uid autē nomine domus ad quā sanatus reuerti p̄cipitur/ nisi cōscientia designat. in qua habitam⁹ cōtractando q̄d agamus. **R**euertere igit̄ ei dicit̄ in domū tuā: z narra quāta tibi fecerit dñs. id est a peccati uita iam secur⁹ ad p̄sentiam reuertere/ z in uocē p̄dicatiōis excitare. **U**n̄ enim q̄libet parum de diuina cognitione percipim⁹/ redire ad humana iam nolum⁹: z primorū necessitatibus onerari recusamus. **Q**uietē cōtēplationis querim⁹: nihilq; aliud nisi h̄ q̄d sine labore reficit amam⁹. **S**ed sanatos nos uertitas ad domū mittit: z narrare q̄ nobiscū acta sūt p̄cipit: ut uidelicet p̄mens exsudet in opere/ z postmodū refici debeat per p̄tēplationē.

De persecutione carnalium. Moralium libro. xx. **Capitulū. xi.**

Urbere comprimūt z affligūt. **M**at. ix. Carnales intra sanctā ecclesiam z mar. v. ea que cōfitemdo tenēt/ uiuēdo non exhibēt: z fidem quam tenere se afferūt premūt potius q̄ uenerant: duz sua magis illi⁹ nomine q̄ eius ad p̄p̄isci luera concupiscūt. **E**lecti autē dū seruare fidei meritū rectis opibz curāt: ad auctoris sui noticiā etiam inter reproborū tumultus appropinquant. **N**ō bene in euāgelio muliere sanguinis fluxu laborate signatū

Super euāg. Marci. Fo. XXVII.

168.

est: que p̄mente turba sola dñm teti-
 git. d̄ qua cū dñs diceret. Quia me
 tetigit. Petr⁹ ratiocinādo respōdit.
 Turbe te comprimūt ⁊ affligūt: ⁊ di-
 cis quis me tetigit? Sed audire cau-
 sas vere ratiōis meruit: cum ei dñs
 dixit. Tetigit me aliq̄s: nam ⁊ ego nos-
 ui virtutē de me exisse. Ecce turbe
 premēbāt dñm: s; tñ sola tetigit que
 ad illū humiliter venit: quia mlti ni-
 mirū etiā in sancta ecclesia reprobi
 veritatē cognoscēdo premūt/ quam
 bene viuendo tāgere negligūt. Pre-
 mūt ⁊ longe sunt: q̄a diuina ⁊ noticiā
 prof̄sionib; sequūtur/ moribus fu-
 giunt. Premūt inq̄s/ sed longe sunt:
 quia cides fidei quā loq̄ndo astruūt/
 agendo traditūt. Multi ergo do-
 minū comprimūt/ ⁊ vna tāgit: quia
 carnales in ecclesia eū comprimūt ⁊
 quo longe sunt: ⁊ soli tangūt q̄ huic
 veraciter humiles aditū gunt. Tur-
 ba igit̄ premit: quia mltitudo carna-
 lium quo in eis admittit/ eo grauius
 toleratur. Premit ⁊ nō tangit: quia
 ⁊ importuna est per p̄sentiam/ ⁊ ab-
 sens p̄ vitā. Carnales itaq; quo ver-
 bis p̄fesse fidei in ecclesia sunt co bo-
 nos in correctis suis moribus penis
 premūt. Nonnūq; enim prauis nos-
 sermonib; nōnunq; vero solis puer-
 sis morib; insequūtur. Suadēt nāq;
 q̄ aliquādo que tenēt: aliq̄n vero ⁊ si
 non suadēt/ prebere tamē iniquitatē
 exempla nō cessant. Qui ergo ad ma-
 la nos v̄l verbis v̄l exemplis illicitū:
 profecto p̄secutores nostri sūt: a qui-
 bus tentationū certamina sumim⁹/
 que saltem in corde vincam⁹.

Moralium libro. xvij.
 De interna quiete cordis acq̄rēda.
Capitulum.

Resuscitauit Iesus filiam prin-
 cipis. Cū mira ope pietatis ad-
 cor veritas venit: prius ab eo cogita-
 tionum carnaliū estus eijcit: ⁊ post in
 eo virtutū dona disponit. Quod bñ
 nobis sacra euāgelij historia innuit:
 in q̄ dū ad resuscitādā filiā p̄ncipis
 iuuat⁹ dñs duceret/ p̄tin⁹ addit.
 Et cum eiecta esset turba/ intrauit et
 tenuit manū eius/ ⁊ surrexit puella.
 Foras ergo turba eijcitur/ vt puella
 suscitetur. Quia si nō prius a secretiori-
 bus cordis expellit/ importuna secu-
 larium mltitudo curarū anima que
 intrinsec⁹ iacet mortua nō resurgit.
 Nam dū se per innumeras terrenorū
 desideriorū cogitationes sparsit/
 ad considerationē sui se se nullate-
 nus colligit.

**Moralium libro. iij. ⁊. xij. ⁊ in epis-
 stola ad Augustinū. ⁊ i homelia ter-
 tia secūde partis super Ezechielem.
 De decollatione sancti Joannis ba-
 ptiste.**
Capitulum. xxij.

Quam cognate miseri prohibis-
 tum est: quia per conuictionez
 priorē fratris fuerit facta. Pro qua
 re etiā Joānes baptista capite trun-
 catus est/ ⁊ sancto martyrio consum-
 matus. Cui non dictū est vt christū
 negaret: ⁊ tamē p̄ cōfessione occisus
 est. Sed q̄a idem dñs noster Iesus
 christ⁹ dixerat. Ego sum veritas: q̄a
 pro veritate Joānes occisus est: videli-
 cet ⁊ p̄ christo sanguinē fudit. Quis
 autē non obstupescat q̄ p̄ualere
 peruersi cōtra bonorū innocentiam
 permittūtur: cū Herodias apud re-
 mulentū regem saltatū obrinet filie:
 vt caput amici sponsi/ p̄bere ⁊ plus
 q̄ prophete: ante ora conuiuatiū.

Joan. i.

Mar. vj.
Luce. iij.

xxj.

e ij.

Nota

io meriti
 cū nobis
 in miraculis
 emant oculi
 do de se oculi
 no amore
 do maifesta
 vim per cū
 id autē nomi
 ne reuē p̄
 signat. in qu
 o q̄a agunt
 in domū
 cri dñs. id est
 tur⁹ ad p̄m
 ec̄ p̄tentiū
 ber parum de
 apum? redire
 p̄? primō
 recūsamus.
 mis querim⁹
 line labora
 atos nover
 narrare q̄m
 ⁊ videlicet p̄
 ⁊ postmodū
 plationē.
 malus. M
 Capitulum
 nū ⁊ affligūt.
 anctā eccles
 / viuēdo non
 tenere se alle
 enerant. dō
 q̄ eius ad
 . Electi autē
 rectis cogit
 noticiā eum
 nis apponit
 āgcho mū
 orate signat.

Gregoriane exceptiones

in disco deferatur: Nō em̄ sine gra-
tissima admiratione perpēdo qđ il-
le p̄p̄betie spiritu intra matris uterū
impletus: z vt ita dixeris p̄iusq̄ na-
sceret renatus ille amicus s̄: onsi/le
le q̄ inter natos mulierz nemo maior
surrexit/ ille sic p̄beta vt plus esset
etiā q̄ p̄beta. Ab iniq̄s in carcerem
mittit/ z p̄ puella saltatu/ capite trun-
cat/ z vir tate seueritatē pro risu tur-
pius moritur. Nūquid nam credim⁹
aliqđ fuisse qđ in eius vita illa sic de-
specta mors tegetet: Sed quādo ille
vel in cibo peccauit q̄ locustas solū
modo z mel siluestre edit: Quid de
co vel de q̄litate sui regim̄is deliq̄t
qui camelozū pilis corpus operuit:
Quid de conuersione sua offende-
re potuit qui de heremo nō recessit:
Quis illū loquacitatis reat⁹ polluit
qui disunctus longe ab hominibus
fuit: Quādo illum vel silentij culpa
attigit qui ad se venientes tam vehe-
menter increpauit dicens. Genimi-
na viperarū q̄s vobis demonstrauit
fugere ab ira ventura: Quid est q̄
dei voce Joānes laudat z tamē pro-
temulente verbis in saltationis p̄-
miū mouit: Quid est q̄ omnipotēs
deus sic vehemēter in hoc seculo de-
spicit/quos sic sublimiter añ secula
elegit nisi hoc quod pietati fidelium
patet quomaz idcirco sic eos premit
in infimis: q̄a videt quomodo remu-
neret in summis. z foris vsq̄ ad de-
specta deijcit: q̄a intus vsq̄ ad incō-
prehensibilia perducit. Hinc ergo
vnusquisq̄ colligat quid illic sint pas-
suri quos reprobat/ si hic cruciat q̄s
amat. aut quomodo ferientur qui in
iudicio arguendi sunt/ si sic eoz vita
premit qui ip̄o iudice teste laudan-

Mat. iij.
z Luc. iij.

tur. Si igitur errantibus huius mun-
di potentibus fratres charissimi libes-
re loqui decernim⁹/ Joannis aucto-
ritas ad animū reducat/ qui neq̄tiaz
reprehendens Herodis/ p̄ verbi recti-
tudine occidi non timuit. z q̄ ch: ill⁹
est veritas ipse ideo p̄ christo: q̄ pro
veritate animā suam posuit.

**Moralium libro. xxvij. De pastu p̄-
dicationis. Capitulum. xxij.**

O Jertit discipuli ad dñm iesus: **Matth.**
Dimitte turbas vt cūctes in p̄- ruij.
rimas villas z vicos/ emanet sibi ci-
bos quos māducet. Per p̄dicatores
sanctos audientū subiectozū ieiuna-
corda dñs pascit: sicut d̄ populis esu-
scentibus discipulis cōquerentibus res-
spōdit dñs dicens. Date illis vos mā-
ducare. Quod si tunc eozū manib⁹
factū esse credam⁹/ vt hoc eozū ver-
bis quotidie fieri sine cessatiōe vide-
mus Hoc enim agit Petr⁹ cum per
epistolas loquit/ vt verbi pabulo eozū
da nostra male ieiuna satiētur. Hoc
Paulus/ hoc Joānes per epistolas
loquētes operatur: vt mētes nostre
sacramenta celestia percipiant: z in-
edie sue fastidium quo mouebantur
vincant.

vbi. s.
Mat. vj.
z Luc. iij.

**Moralium libro. xvi. De districtio-
nibus bene viuētū. Ca. xxij.**

Quod precepit illis vt accūbere fa-
cerent omēs fm̄ cōtubernia su-
per viride fenū. Et discubuerunt in
partes per cētenos z q̄nquagenos.
Diuerse ecclie in singulis mūdi par-
tibus posite vnā catholicā faciūt:
in quo fideles omēs de deo recta sen-
tientes cōcor. Jiter viuunt. Hanc nā
q̄ in euāgelio dñs per conuuantū
famulozū etiam per locozū districtio-
nem concordia designauit: cū sanas

vbi. s.

Super euāg. Marci. XXVIII.

turus de quinq; panibus populos
quinquagenos per turmas vel ceteros
nos discubere precepit, ut videlicet
turba fidelium cetera sua et locis distri-
cta et moribus iuncta perciperet. In
bilibi quippe requies quinquagena-
ria numeri mysterio continet et quin-
genarius bis ducit, ut ad ceterariū
pducatur. Ergo puer quiescitur a
malo ope ut post anxia plenius quie-
scat in cogitatione: alij quinquageni
alij autē ceteri discubunt, quoniam sunt non
nulli qui iam a pravis actibus habent
requies operis et sunt nonnulli qui a per-
uersis cogitationibus habent iam re-
quiem mentis.

Moralis libro. vij. et in pastorali
capitulo. x. vij. De vicissitudine tem-
plandi et operandi. **Cap. xxv.**

Non est perfectus predicator qui
vel propter contemplationis stu-
dij opanda negligit, vel propter opera-
tionis instantiam preterplanda postponit.
Hinc est quod ipsa veritas per susceptio-
nem nostre humanitatis nobis ostensa in mo-
te per noctem oroni inheret miracula per
diem in viribus exercit, ut perfectis predi-
catoribus innuat quantum nec actum
vitam amore speculationis funditus
deserant, nec preterplationis gaudia per-
nitus operationis nimietate contendant
sed quieti preterplantes sorbeant, quod oc-
cupati erga primos loquentes refun-
dat. Speculatio quippe in dei amorem
surgitur: sed predicatio ad utilitatem
primi redit. Tunc autem ad alta cari-
tas mirabiliter surgit, cum ad ima pri-
morum se misericorditer attrahit, et quod
bene descendit ad infima, eo valent
recurrat ad summa.

In Ezechielis homelia. x.
De curatioe muti et surdi. **Ca. xxvj.**

Audim⁹ vba dei si facimus et
tunc proximis recte loquimur
cum ipsi fecerimus. Ad bene Mar-
cus euāgelista confirmat, cum factum
domini miraculum narrat dicens. Ad-
ducunt ei surdus et mutus, et depre-
cabant eum ut imponat illi manū.
Cuius ordinem curationis insinuat
dicens. Misit digitos suos in auris
eius, et expuens tetigit linguam
eius, et suspiciens in celum ingemuit, et
ait illi. Effeta: quod est adaperire. Et
statim aperte sunt aures eius, et solu-
tum est vinculum lingue eius, et loqueba-
tur recte. Quid est enim quod creator om-
nium de⁹ cum surdum et mutum sanare vo-
luerit in aures illius digitos mi-
sit, et expuens linguam eius tetigit?
Quid per digitos redemptoris nisi do-
na sancti spiritus designat? Etenim cum in lo-
co alio ceteris; demonium dixit. Si in
digito dei est ceteris demonia, perfectio per-
uenit in vos regnum dei. Ex quo utroque
loco colligitur, quia digitus spiritus vocatur.
Digitos igitur in auriculas mittere est
per dona sancti spiritus mentem surdi ad obe-
diendum aperire. Quid est quoque quod expuens
linguam eius tetigit? Saliva nobis est
ex ore redemptoris accepta sapientia in
eloquio divino. Saliva quippe ex capite
defluit in ore. Ea igitur sapientia quae ipse
est dum lingua nostra tangit, mor ad
predicationis verba formatur. Qui
suspiciens in celum ingemuit, non quod
ipse necessarius gemitum haberet, quod
dabat quod postulabat, sed nos ad cur-
gemere qui celo perfidetur docuit, ut au-
res nostras per dona spiritus aperire, et
linguam per salivam oris, per sciam
divine locutionis solui debeat ad
predicationis. Cum mor effeta, id est
aperire dicitur, et statim aperte sunt au-

Mar. vij

Ebi. s.

Luc. xij

Mar. vij

Gregoriane exceptiones

res eius: et solutum est vinculum lingue eius. **Qua** in re notandum est/ quia propter clausas aures dicitur: et adaperire. **Sed** cui aures cordis ad obedientiam apte fuerint: et subsequenti proculdubio etiam lingue eius vinculum soluetur: ut bona quae fecerit ipse etiam faciat: et alijs loquat. **Ubi** et bene additur et loquebatur recte. **Ille** enim recte loquitur: qui pro obedientia fecerit quae loquendo ammonet esse faciendam.

In Ezechielis homelia. ix. secunda partis et moralium libro primo.

De penitentibus. **Capitulum**. xxvij.

mar. viij.

Misereor super turbam. **Opportet** ut predicatorum peccatis in peccato positus predicent. et cum iam ceperint peccata relinquere et ad innocentiam festinare: necesse est ut erga eos in ore doctorum incrementa predicationis exerceant et quibusdam doctrine suae verbis: tanto vehementius insistant: quanto eos grauius cecidisse considerant. **Libet** inter haec ad medium euangelij verba deducere: cuius sacra historia per hoc quod factum miraculum narrat: mira quae quidam agunt denunciat. **Nam** cum festi et ieiuni ad dominum populi conuenissent discipulis suis dixit. **Misereor** super turbam: quia ecce iam triduo sustinet me: nec habet quod manducet: et si dimisero eos ieiunos in domum suam deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt. **Turba** dominum triduo sustinet: quando multitudo fidelium peccata quae perpetravit per penitentiam declinat ad dominum se in opere: in locutione: et in cogitatione conuertit. **Quos** dimittere ieiunos in domum suam dominus non vult: ne deficient in via: quia videlicet conuersi peccata conscientia sine doctrinae suae pabulo

Ubi. s.

dimittunt. **Ac** si lassent in huius pergrinationis itinere/ pascendi sunt a doctoribus sacra ammonitione sicut alibi de esurientibus plebibus apostolus precepit dicens. **Date** illis vos manducare. **Et** rursus: **Nolo** eos dimittere ieiunos: ne deficient in via. **Ac** si diceret. **In** predicatione vestra verbum consolationis accipiat: ne a veritatis pabulo ieiuni remanentes in huius vite labore succubant. **Valde** autem pensanda est pia sententia quae processit ex ore veritatis quae dicitur: quidam enim de lege venerunt. **Est** aliquis qui nil fraudis: et nil carnalis corruptionis expertus/ ad omnipotentis dei seruitium festinauit. **Iste** de longinquo non venit: quia per incorruptionem et innocentiam primus fuit. **Alius** nulla impudicitia: nullis flagitijs inquinatus/ solum autem iugium expertus ad ministerium spirituale peruersus est. **Neque** iste venit de longinquo: quia usus coniunctione processa per illicita non errauit. **Alij** vero post carnis flagicia alij post falsa testimonia/ alij post facta furta/ alij post illatas violentias: alij post perpetrata homicidia ad penitentiam redeunt: et ad omnipotentis dei seruitium conuertuntur/ hi videlicet ad deum de longinquo veniunt. **Quas** tamen quicquid plus in prauo opere errauit: tanto ab omnipotente domino longius recessit. **Nam** et prodigus filius qui patrem deseruit abiit in regionem longinquam/ in qua porcos pascit: quia vicia nutrit. **Dantur** igitur alimenta etiam eis qui de longinquo veniunt/ quia conuersi peccatis doctrinae sanctae cibi prebendi sunt: ut in deo vires reparentur/ quas in flagitijs amiserunt quia sepe a doctoribus tanto necesse est ut largioribus cibis doctrinae sacrae

mar. xij.
Mar. xij.

Lu. xv.

Super euāg. Marci Fo. XXIX.

quāto fessi maio ibi vitijs venerāt.

De p̄tēplatione. Cap. xvij.

Mar. vij. Venit Iesus bethsaida et adducunt ei cecū: et rogabant eū ut illū tangeret. Et app̄hendēs manū cecī eduxit eū extra vicum. et cepit in oculos eius impositis manibus suis. Sūt quēdā cōtēplatiue vite q̄ per quāsdā modo imagines vident ut postmodū sicut sūt in ip̄a sua virtute et natura videant/ nam paulus ait. Videm⁹ nūc p̄ speculū et in enigmate/ tunc autē facie ad faciem. Et cecus cū impositione manū redemptor̄ tā lumē recipere cepit: req̄sit⁹ ē qd̄ videret. Et aspiciens ait. Video homines velut arbores ambulātes. Homo quippe natura/ ratio alis est: arbor autē nec sensibilis est: nec vivit. Et qd̄ iste illuminatus cecus significat/ nisi genus humanus. Cui cū dñs cōtēplationis oculos aperit/ prius qd̄ in enigmate cōspicit/ ut p̄ modum illa vera et rationalia celestia agmina sicut sūt posita aspiceret/ vnde et illic subditur. Deinde iterū imposuit manus sup̄ oculos eius/ et cepit videre/ et restituit⁹ est/ ita ut videret clare omnia. Prius itaq; per speculū vidit et similitudinē: ut postmodū clare videret et perfecte.

In transfiguratione dñi. Moralium libro. xxij. Cap. xxix.

Ibidem Noniter conuersi prius suauitatis pacis q̄te nutriūt. post cōgnitā vero dulcedinem tāto iam tolerabili⁹ tentatione certamina sustinent/ quāto in deo altius cognouere q̄ amēt. Unde et Petrus prius in mōte dicit. prius claritatē trāsfigurationis dñice p̄tēplatur. et tūc demū tentari

ancilla interrogante p̄mittit/ ut per tentationē factus sibi ex infirmitate cōscius/ ad illud sciendo et amādo recurreret qd̄ vidisset. et eū timoris vnda in peccati pelagus rapet/ esse p̄ous dulcedinis anchora q̄ retinet.

Moralium libro. xxij. Cap. xxx.

Dan. vij. Vestimēta eius facta sunt candida sicut nix. Domin⁹ sanctis omnibus quibus dictū est. Vos estis lux mūdi. in illa eterna gloria vestietur: vnde et per euāgelij dicit/ q̄a transfigurato in mōte dño vestimēta eius facta sunt candida sicut nix. In qua trāsfiguratione qd̄ aliud q̄ resurrectionis vltime gloria nūciat. In monte em̄ vestimenta eius sicut nix facta sunt/ q̄a in sup̄ne claritatis culmine om̄es sancti luce fulgentes iustitie ei adherēbunt.

Moralium libro. vij. Cap. xxij.

Mat. xij. Dicit Petrus ad Iesum. Rabbi bonus est nos hic esse: faciam⁹ hic tria tabernacula. Tibi vnū Moy si vnum: et Helje vnū. Non em̄ sciebat quid diceret. Sicut tabernaculum cōstruitur ut ab estu corpus et frigore defendat: sic reprobi terrene felicitatis edificia super se casura cōstruuntur multiplicatim/ ut se a presentis vite necessitatibus quasi ab estu et imbribus defendant. Honoribus em̄ exēscere ambiūt ne despecti videant: terrena aggregando eragerrant/ ne inopie frigore tabescāt. Ubi ergo mentis habitationez cōstruūt ibi proculdubio tabernacula figunt. Et contra iusti gaudēt in hac terra despici: nec dolent se necessitatibus affligi: et q̄a cōtra p̄sentia se aduersa nō munit q̄i contra est? et pluuia habere tabernacula nolūt. Hinc est

Dan. vij.

Mat. v.

Mat. xij.

Mar. x.

Gregoriane exceptiones

- Heb. xj.** qđ attestate paulo. **Abrahā** in castis habitabat/qa habētes fūdamēra ciuitatē quā supn^o artifex pstruit expectat. **En** z petrus iure repbēdit/qa necdū mens pfectiōe roboratus veritatis claritate cognita figere tabernaculū in ēra conat. **Qu** i munitū sibi diues ille tabernaculū pstruxerat q̄ dicebat. **Anima** habes multa bona reposita in ānos mltos/requiscesce/comede/z bibe/z epulare. **Sed** qa tabernaculū ei^o in veritatē fūdamēto n̄ substitit/illico audiuit. **Stulte** hac nocte repetent aiā tuā abate: q̄ autē pparasti cur^o erūt: **Elite** cū fugient^o amatores dū studiose se in p̄sentib^o pstruere conāt/ad eternam repente penā rapiunt.
- Moralium libro. xx.** De cōuersione iudeoz per **Helyam** **Ca. xxxij.**
- Mat. xvij.** **Helyas** venturus est z restituet **No**ia. q̄uis ad celum raptus **Helyas** esse pbibet/mortē tū distulit nō euasit. **Quis** est em̄ hō q̄ uiuit z non videbit mortē: **Veniet** itaqz restituetur^o om̄ia/q̄ntiaz ad hoc nimirū huic mūdo restituet/vt z munera p̄dicatōis impleat/z carnis debitū soluat
- Moralium libro. xxxv.** z in **Ezechielis** homelia duodecima:
- Sciēdū** q̄ppe est q̄ sancta ecclesia q̄uis nūc iudeos amiserit: in fine tū huius seculi dupliciter recipit/quādo gētib^o ad plenū suscept^o ad ei^o fidem currere om̄is q̄ tunc inuenta fuerit etiā iudea cōsentit. **Hinc** nāqz scriptū est. **Donec** plenitudo gentiū intraret/z sic om̄is israel saluus fiet. **Hinc** in euangelio veritas dicit. **Helyas** veniet/z restituet om̄ia. **Nūc** em̄ amisit israelitas ecclesia q̄s cōnergere p̄dicādo nō valz/sz tunc helya p̄dicante q̄tquot inuenerit colliget/et qđ amisit plenius recipiet. **Ex** plebe q̄ppe iudaica q̄tquot inuēti fuerint cōuertent/z ad helye p̄dicātonē mlti ex his q̄ tūc ex iudeis in infidelitate remāserūt/ad cognitiōnē veritatē redeūt: z dñm **Iesum** iā nequaquā q̄si purū boiem contēpentes eius diuinitati se inherere congaudebūt.
- Moralium libro. xj.**
- Judei** nāqz ante incarnationē domini euz esse venturū crediderunt/z ānūciauerūt. sed postq̄ in carne apparuit: hūc esse negauerūt. z quē vēturū dixerāt p̄sentē contēpserūt: z nequaquā ea credēdo secuti sūt q̄ patres suos p̄dixisse meminerūt. **Helyas** at mala. iij. veniēs (sicut p̄ malachias dicit) reducet corda filiorū ad patres eorum/ qm̄ hoc de dño incipient filij intelligere: hūc helya p̄dicāte/qđ patres eorum
- Moralium libro. xxij.** z (p̄dicauere **Ezechiel** homelia. iij. De p̄fectu sibi **Capitulum. xxxij.**
- Redo** dñe adiuua incredulitatē meā. **Fides** nostra ad p̄fectionē suā q̄busdaz gradibus ducit qa pars eius prius accipit/vt in nobis postmodū p̄fecte p̄pleat. **Hinc** est qđ redēptori nostro a discipulis dicit. **Auge** nobis fidē. vt q̄ iam accepta p̄ iniriū fuerat q̄si p̄ argumenta graduū ad p̄fectionē veniret. **Si** em̄ in credens mēte nō p̄ficeret: quidā veniēs ad dñm q̄ curari volebat filiū suū z interrogatus an crederet minime dixisset. **Credo** dñe adiuua incredulitates meās. **Pesate** rogo qđ dicit. **Si** credebatur cur incredulitatē dicebat: **Si** vero incredulitatem habere nouerat/ quō credebatur. **Sed** qa per occultam inspirationē gratie
- Mar. iij.**
- Lu. xvij.**
- Rom. xj.**
- Mat. xvij.**

Super euāg. Marci. Fo. xxx

meritoꝝ suoz grajibꝫ fides crescit/
vno codēqꝫ tpe/is q̄ necduz perfecte
credidat sil' z credebatur z incredul⁹
erat. Adhuc ḡ ascēdit ad fidē quā
iā pcepit: q̄a z iā se credere z adhuc
ex incredulitate turbari clamabat

Moralium libro. xxxij. De tenta
tionibus. Capitulum. xxvij.

Mar. j.

Omninā⁹ est Jesus spū im
mundo. Cū antiq̄⁹ hostis ali
quē tentare incipit prius quasi con
sulēs blanda z illicita anio suggerit:
post ad delectationē pertrahit/ad ex
tremū per p̄sensionē possidēs violen
ta peccādi p̄suetudine pene insolubi
liter constringit. Hinc est q̄ nōnulli
petā lōgo vsu p̄perrata in semetipsis
ip̄i rep̄hēdunt: hec ex iudicio fugi
ūt sed vitare ope nec decertātes pos
sūt. Sciēdū est etiā q̄ plerūqꝫ eis q̄s
cepit tūc grauiorē culpā ingerit/
cū p̄ntis vite termino illos propinq̄
re cognoscit. z quos p̄ inīta praua
cepit ad finem deteriores reddit. vt
eius tentamēta quo citius cessatura
sunt: valentius p̄p̄lant. **O**z em̄ suis
penis coz satagit equare suppliciuꝫ
in eis ardentius an̄ mortē nitit̄ exag
gerare pctm̄. Plerūqꝫ iam coz male
subditū possidet/sed tñ illū diuina ḡ
tia repellit. z minime manus eijcit
quē ad se captiua voluntas introdu
xit. Cumqꝫ a corde erpellit/acriores
infigere stimulos inq̄tatū conat̄/vt
eos tentationuꝫ fluctus mēs ab illo
ipugnata sentiat/quos etiāz possesā
nescibat. **O**d bene in euangelio exp̄
mit: cū exire de homine spūs imun
dus domino iubente narratur. Naz
cum demoniacus puer fuisset obla
tus scriptum est. **O**minatus est Je
sus spū immūdo dicens. Surde et
mutus spūs ego tibi p̄cipio exi ab eo/z

amplius ne introcas in eū. Et excla
mās/z multū discerpens eū/exiit ab
eo. **E**cce non eū discerpserat cū tene
bat: exiēs discerpit/q̄a tūc nimirum
pei⁹ cogitationes mentē dilaniat/cuz
iaz egressui diuina virtute cōpulsus
appropinquat. Et quē mutus posse
derat: cuz clamoribus deserebat/q̄a
plerūqꝫ eū possidet inuota tentamē
ta irrogat: cū vero de corde pellitur/
acriou infestatione p̄turbat. **H**ostis
itaqꝫ coz hominis possidens semper
ex malicia ex posterioribus crescit/z
coz deferens vehemētioribus cogi
tationum stimulis percutit. Tanto
igitur quisqꝫ debz inīta tentationis
fugere: q̄to finē eius intelligit citi⁹
solui nō posse. **S**uperabile nāqꝫ est
om̄e qd̄ hostis inīto suggerit. sed in
de seq̄tur qd̄ vinci vit possit.

De conuersis ad deum. Moralium libro. x. Capitulum. xxvj.

Quod factus est sicut mortu⁹. **C**ar
nales boies illos q̄si mortuos
deputant quos neq̄qꝫ secum viuere
carnaliter p̄sant. qui. s. ea nō habēt
q̄ ipsi vel habent vel solū: odo amat
Dui enim ab huius mūdi appetitu
mouitur/a terrenis profecto mentis
b̄ omnimō extincuis estimat̄. **O**d
bene nostri miraculum redemptōis
ris signat/cum ab immūdo spiritu
hoiem liberat/de quo scriptum est.
Clamās z multū discerpēs exiit ab
eo: z factus est sicut mortuus: ita vt
multi dicerent quia mortuus est. **J**e
sus autem tenens manum eius cle
uauit eum/z surrexit. **C**elut mortu⁹
quē ostenditur qui a maligni spi
ritus potestate liberatur/quia quis
quis iam tetra subigit: vitam in se
carnalis p̄uersationis extinguit. **E**s

Nota.

Mar. ix.

Gregoriane exceptiones

mūdo mortu^o a parent: q̄a possessore
prano q̄ per imūda desideria se agi-
tabat caret. Quē mltimortuū dicūt/
quia q̄ spūaliter viuere nesciūt: eum
qui carnalia bona nō sequitur extin-
ctū funditus arbitran^r.

In pastoralī caplo. ij. De prelatīs
peccatō. Capitulū. xxxvi.
Qui scādalizauerit vnū d̄ pusil-
lis istis. Nemo ampli^o in ecclā nocet
q̄ qui puerse agens nomē v^l ordinē
sanctitatis habet. Delinquentē nāq;
hūc redarguere nullus p̄sumit: r̄ in-
exemplū culpa vebemēter extēditur
quādo p̄ reuerētia ordinis peccator
honorat. Indigni autē quiq; tanti
reatus pōdera fugerēt: si veritatē sen-
tentiam sollicita cordis aure p̄saret
que ait. Qui scādalizauerit vnū de
pusillis istis qui in me credūt/ expe-
dit ei vt suspēdatur mola asinaria in
collo eius: r̄ demergat in profundū
maris. Per molā quippe asinariam
secularis vite circuitus r̄ labor expri-
mitur: r̄ per profundū maris extre-
ma damnatio d̄signatur. Qui ergo
ad sanctitatis specie d̄duct^o vel ver-
bo ceteros destruit vel exēplo: meli^o
p̄fecto fuerat vt hūc ad mortē sub-
exteriori habitu terrena acta cōstrin-
gerent q̄ sacra officia in culpa ceter^o
imitabile demōstrarent. quia nimirū
si solus caderet vtcunq; hūc tolera-
bilior inferni pena cruciaret.

De eodem. Moralium libro. vi.
Capitulum. xxxvii.

Quid per molam asynaria/ nisi
terrena actio designatur: Que
dum colla mētis per stulta desideria
cōstringit/ hanc in laboris circuitum
mittit. Quid v^o per mare nisi p̄sens
sēculum figurat. Sunt itaq; nōnul-

li qui dum terrenas actōes deserūt/
r̄ ad cōtemplatiōis studiū hūmilitate
postposita vltra vires intelligētie
surgūt: non solū se in errore d̄ficiūt/
sed infirmos quosq; a gremio v̄nita-
tis diuidūt. Qui igitur vnū de mini-
mis scādalizat/ meli^o illi fuerat liga-
ta collo mola asynaria in: mare p̄nci:
quia nimirū puerse mētē expeditius
esse potuiss; vt occupata mūdo ter-
rena negocia ageret/ q̄ p̄ p̄tēplatiōis
studia ad multoz p̄nticiū vacaret.
Sūt enim nōnulli iniqui spūs qui
dū plus exquirūt p̄templando q̄ ca-
piunt/ vsq; ad puerfa dogmata erūt
p̄nt. r̄ dū veritatis discipuli esse hū-
militer negligūt/ magistri eoz fiūt.

In pastoralī caplo. xlvj. r̄. xv. r̄ in
homelia. viij. sup̄ Ezechielē. De pace
r̄ sapia r̄ p̄dicatiōe. Cap. i. xxvij.

Habete sal in vobis/ r̄ habete pa-
cem int̄ vos. Sunt nōnulli qui ij. Cor.
a primoz pace resiliūt: dū eos vclut
bebētes stultosq; p̄tēnūt. Tū p̄ se
metipam veritas ammonet dicens.
Habete sal in vobis/ r̄ pacē habete
int̄ vos. Per sal quippe designant ver-
ba sapiētie. Sal quippe sine pace nō
virtutē est donū/ sed damnatiōis au-
gmentū. Quo em̄ quisq; meli^o sapit/
co deteri^o delinqt. Et idcirco in excu-
sabilē merēbit suppliciti: quia si vos
luisset prudēter potuit vitare pctm̄.
Quisquis igit̄ habere sal sapiētie stu-
det atq; laborat/ curet necesse ē qua-
tinus a pace r̄ corde nunq; recedat.
P̄tērea cū rector ad loquēdū se p̄-
parat/ sub q̄nto cautele studio loqua-
tur attēdat ne si inordinate ad loquē-
dum rapit erroris vulnere auditiū
corda feriant. r̄ cū forte sapiēs vide-

Matth.
xix.

Nota

Super euag. Marci fo. xxxi.

Rom. xij

ri desiderat unitatis copage infirmiter abscondat. Dunc Paulus ait. Non plus sapes oportet sapere sed sapes ad sobrietate. Qui igitur sapienter loquitur magnopere metuat ne eius eloquio audientium unitas confundatur: implens quod dicitur. Habete sal in vobis: et pacem habete inter vos.

In homelia super Si quis venit ad me. De sumptibus celestis edificij. Capitulum.

mar. x. et Luc. xii

Magister bone quid facies vitam eternam possidebo: Dominus per alios evangelista dicit. Quis ex vobis volens turrim edificare non prius computat sumptus qui necessarii sunt: Ecce iuxta veritatem vocem. qui turrim edificat prius edificij sumptus parat. Si igitur fratres humilitas turrim construere cupimus prius nos ad aduersa huius seculi preparare debemus. Hoc cum inter terrenus et celestis edificij distat quod terrenum edificium et penas colligendo construitur: celestis vero edificij expensas dispergendo consummatur. Ad illud sumptus facimus si non habita colligamus. ad istud sumptus facimus si et habita relinquamus. Istos sumptus ille diues habere non potuit qui possessioes multas possidens magistrus requisivit dicens. Magister bone quid facies vitam eternam possidebo: Qui cum preceptum audisset omnia relinquenda tristis abscessit: et inde angustiat est in mente: unde forte latior fuit in possessione. Quia enim in hac vita amabat sumptus celsitudinis tendendo ad eternam patriam habere noluit sumptus humilitatis.

De Moralium libro. ii. Capitulum. xl. De bonitate.

Nemo bonus nisi vnus deus. Omnia que creata sunt bona sunt: attestante Moyses qui ait. Vidit deus cuncta que fecerat et erat valde bona. Sed hoc solum bonum principaliter bonum est per quod hec omnia bona sunt que bona principaliter existunt. de quo bono no veritas dicit. Nemo bonus nisi vnus deus.

De auaritia diuinito Moralium libro. iij. Et in pastoral. Cap. xli.

Rarum valde est vt qui aux possident ad regem tendant: dum per semetipsum veritas dicit. Difficile qui pecunias habent intrabunt in regnum celorum. Nam qui hinc multiplicatis diuitijs inbiant que alterius vite gaudia sperant: Quod tamen vt redemptor noster valde rarum et ex solo diuino miraculo conuenire posse monstraret. Hinc inquit apud homines impossibile est apud deum autem omnia possibilia sunt. Diuites igitur auari cum vel plura ambiunt vel obtinere cuncta que ambiunt possunt: audiant quod scriptum est. Quid potest homini si totum mundum lucretur anime vero sue detrimentum patiat: ac si apte veritas dicat. Quid potest homini si totum quod extra se est congregat: si hoc solum quod ipse est damnat.

Moralium libro. xxxv. De humilitate redemptoris. Cap. lxi.

Facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnum celorum. Cameli nomine diuis in sacro eloquio exprimitur. Quia enim ad onera suscipienda sponte se camelus humilitas non immerito redemptoris nostri gratia signat: qui in quo infirmitatis in se onera suscipere dignatus est a potestate sine celsitudine sponte descendit. Quia per euangelium dicit.

Mar. r.

Sen. ji

Matth. xix.

Matth. xvi.

Matth. xix.

Mar. r.

Gregoriane exceptiones

Jo. r.

Matth.
xix.

Potestatem habeo ponēdi animas
meas / et iterū sumēdi eam. Nemo tol-
lit eam a me / sed ego pono eam. Et
vnde iterum dicit. Facilius est camelum
per foramē acus trāsire / quā diuitem
intrare in regnū celoz. Quid enim
nomine diuit / nisi quēlibet elatum
quid appellatiōe cameli / nisi p̄riam
condescensionē signat. Camelus em̄
per foramē acus trāsit / cū isdem res-
demptor noster vsq; ad susceptionē
mortis p̄ angustias passionis intrā-
uit. Que passio velut acus exiit / qz
doloze corp⁹ pupugit. Facilius au-
tem camelus foramē acus / quā diues
celoz regnū ingredit. quia nisi ip̄e
p̄us infirmitatis nostre onera susci-
piēs / p̄ passionē suā formā nobis hu-
militatis ostenderet / nequē se ad hu-
militatez illius superbia nostra rigi-
ditas inclinaret.

*Moralium libro. xxiij. Et in home-
lia super hoc est p̄ceptum meum. et
cum audieritis. De martyriū gene-
ribus. Capitulum. xliij.*

Matth. xix.

Potestis bibere calicē quem ego
bibiturus sum? Filij Zebedei
Jacobi et Joannes in crueniēte ma-
tre / locuz celsitudinis et glorie a dño
querebāt / sed eiusdē glorie iter igno-
rabāt. Cōfessiōis q̄ppe illius celsitu-
dinem a dextris / sinistrisq; querebāt
sed quāta ad hāc esset itineris angu-
stia minime videbāt. Ad viam ergo
per quā ad celsitudinē veniēt / a dño
tumētia illoz corda reuocant / et eoz
mor oculis imitādus calix passionis
obijcit / vt videlicet si ad sublimitatis
gaudia tēderent / p̄us viam humilita-
tis inueniēt. Dicit ergo eis Jesus.
Potestis bibere calicē quem ego bi-

bitor? suz. Ac si dicat eis. Jam vos
locus delectat celsitudinis / sed prius
via exerceat laborz. Per calicē per-
tingitur ad maiestatem. Si mens ves-
tra appetit quō demulcet / p̄us bibite
quō dolet. Sic sic p̄ amarū poculum
p̄fectionis peruenit ad gaudiū salu-
tis. Et quoniā duo sunt martyriū ge-
nera. Unum in occulto ope / aliud in
publico testat ip̄e dñs / qui cū requis-
set dicēs. Potestis bibere calicē quem
ego bibitor? sum? et illi dixissent / pos-
sumus / ilico subsecutus est dicēs. Ca-
licem quōdem meū biberis. Quid em̄
per calicē / nisi doloze passionis acci-
pimus. De quo alio loco dicit. Pater /
si fieri p̄t transeat a me calix iste. Ze-
bedei autē filij / id est Jacobo et Joan-
nes nō vterq; p̄ martyriū occubuit
et tñ q̄ vterq; calicē biberet audiuit.
Joannes nāq; nequaquā p̄ martyriū
vitā finiuit / sed tamē martyr exiit
quia passionē quā nō suscepit in cor-
pore / seruauit in mēte. Mori quippe
a p̄sequēte martyriū est in apto ope.
Ferre vō cōtumelias / odientē dilige-
re / martyriū est in occulta cogitatio-
ne. Et nos igitur etiam si nullo ferro
percutientū trucidemur / martyres
esse possumus / si patientiā veraciter
in animo custodiamus.

*Moralium libro. v. De mutabili-
tate creaturarū omnium. et de statu di-
uinitatis. Capitulum. xliij.*

Stans Jesus cecū illuminauit. Lu. x. viij.
Sensūs creatura quā ex nibilo fas-
cta ē / et per semetip̄am ad nibilū tēns
dit / nō habet stare sed defluere. Ras-
tionalis vō creatura eo ip̄o quo ad
imaginē auctoris est p̄dita / ne ad ni-
bilūz transeat figit / irrationalis autē
nequaquā figit / sed donec visionis sue

Matth.
xix.

Nota

Super euāg. Marci. Fo. XXXII

ministerio spēm vniuersitatis implet: transeūdo tardat. Nam et si celum ac terra post in eternū permanēt: ex se incipit tū nunc ad nihilū pperant/ sed p eorū vsu quibz seruiūt in meli⁹ mutata pseuerant. **Stare ergo soli⁹** creatoris est/ p quē cūcta nō trāseuntem transeūt: et in quo aliq̄ ne trāseāt retinent. **Ū** et redēptor noster quia diuinitatis eius stat⁹ capti ab humana mente nō potuit/ hūc nob ad nos in carne veniēs creatus/natus/mortuus/sepult⁹/resurgens/et ad celestia rediens quasi trāseundo mōstrauit. **Quod bene per euāgelū illuminato ceco innuit:** cui transiēs auditum p̄buit/sed stans oculos repaui. **Per humanitatis quippe dispēsationem transire habuit/ per diuinitatis vero potētiam qua ubiq̄ p̄sens est stare. Voces igit̄ cecitatis nostre dñs aus dire transiēs dicit:** q̄a humane miserie fact⁹ homo miseret̄. **Stans autē lucē reparat:** q̄a infirmitatis n̄re tenebras et xtute diuinitat̄ illustrat.

De fide iudeorū et gētū. Moralitū libro. xxxv. et in Ezechielis homelia quinta scōe partis. **Cap. xlv.**

Mat. ix. **Luc. xix.** **I**n amorē auctoris et redēptoris nostri fideles aie ex iudaico populo et ex gentilitate cōuenerunt. vñ et idem redēptor noster cū asellū sedens hierusalē tēderet/ sicut euāgelista testat̄: multi vestimēta sua strauerūt in via: alij autē frondes cedebāt d̄ arborū et sternebāt in via. **Et qui p̄bant/ et qui sequebātur clamabāt dicētes.** **Osanna b̄ndictus q̄ venit in nomine dñi.** **Asinorū vel asinaz noie altq̄ māsfuctudo simpliciū designat̄/ et hierusalē visio pacis dicit̄.**

Quid ergo signat qd̄ dñs sedēdo asellū hierusalē ducit: nisi q̄ simplices mētes dū p̄sidēdo possidet: eas vsq̄ ad visionē pacis sua sacra sessione p̄ducit. **Saluator itaq̄ noster asellum sedēs hierusalē tēdit:** q̄a vniuscūlus q̄ fidelis animā regēs/ videlz iumentum suū ad pacis intime visionē p̄ducit. **S; et sancte ecclie vniuersalitē p̄sider:** eamq̄ in supne pacis desiderium accēdit. **Multi autē vestimenta sua in via sternūt:** q̄a corpora sua per abstinentiā edomāt/ vt ei iter ad mentē parent/ vel crepla bona sequētibz p̄beant. **Alij t̄o frondes vlt̄ ramos de arborū cedūt et sternunt in via:** quia in doctrina veritat̄ verba sentētiasq̄ patrū ex eorū eloquijs excerpūt: et hec in via dei ad auditoris animū venientis humilī p̄dicatione submittūt. **Nō indigni quoq̄ et nos modo facim⁹.** **Nam cū patrū sententias in sermone exhortationis assumimus/ frondes de arborū cedimus: et has in via om̄ipotētis dñi sternimus. Sed qui p̄bant et qui sequebantur clamabāt/ osanna. Precessit q̄p̄pe iudaicus popul⁹/ secur⁹ est gentilis. q̄a om̄s electi siue q̄ in iudea esse potuerūt: siue qui nūc in ecclesia existunt: in mediatorē dei et boiū crediderūt et credunt. **Qui p̄eunt et qui sequunt⁹/ osanna clamāt. Osanna autem latina lingua salua nos dicit̄. ab ip̄o enim salutē priores quesierunt/ sequētes querūt: et benedictū qui venit in nomine dñi confitent⁹: quoniā vna spes/ vna fides est p̄cedentiū et sequentiū populorū. Nā sicut illi spectata passione et resurrectione et planastri sūt/ ita nos p̄terita passiōe ill⁹ a p̄manētē i seclā resurrectione saluatiur.****

Mat. xxi
Mat. xxi

Gregoriane exceptiones.

Quē em̄ pores nostri ex iudatco po-
pulo crediderūt ⁊ amauerūt v̄tūz
hoicm: nos ⁊ venisse credimus ⁊ a-
mam⁹/eiusq; desiderio accēdimur/
vt eū facie ad faciem ⁊templemur.

De pastorib; ⁊ subditis. In home-
lia sup̄ Designavit dñs. Cap. xlvj.

Abi. s.

Cathedras vendentiū colūbas
dñs euertit. **V**obis sacerdoti-
bus lugēs loquor: q̄a nonnullos ve-
strū cū p̄m̄is ordinatiōes facere co-
gnouimus: spirituale grām v̄dere/
⁊ de alienis inq̄tariibus cum pecca-
ti dāno temporalia lucra cumulare.

Cur ḡad memoriā vestrā nō redit/
qđ vor dñica precipiens dicit **G**ra-

Matt. x.

tis accepistis: gratis date: **C**ur non
ante mentis oculos reuocatis/ q̄ tē-
plum redēptor ingressus cathedras
v̄dentiū colūbas euertit: ⁊ nūmula-
riorū effudit es. **Q**ui nāq; sūt in tem-
plo dei hodie qui colūbas v̄dūt: n̄
si q̄ in ecclia precium de impositione
manus accipiūt. per quā impositio
nē spūssāctus celit⁹ datur: **C**olūba
igit v̄dit. quia manus impositio p̄
quā spūssāctus accipitur ad p̄cium
prebetur. **S**ed redemptor noster ca-
thedras vendentiū colūbas euertit:
quia talium negociatorum sacerdo-
dotiū destruit. **H**inc est qđ sacri ca-
nones symoniacam heresiz damnāt:
⁊ eos sacerdotio priuari precipiunt/
qui de largiendis ordimb; precū
qrunt. **C**athedra ergo vendentium
colūbas euertit/ quando hi qui sp̄i-
tualem grām vendūt vel ante huma-
nos/ vel ante dei oculos sacerdotio p̄-
uant. **E**t quidez multa sunt alia pre-
positoꝝ mala que humanos modo
oculos latent/ ⁊ plerūq; se pastores
sanctos hoib; exhibēt/ atq; in occul-

tis suis v̄deri turpes añ tr̄nti ar̄bē
tri oculos non erubescunt. **E**cce mō
negari hoib; p̄t qđ latent agit: ille
certe iudex v̄turus est. cui tacendo
qđ quis se nō p̄t celare/ quē negādo
nō p̄t fallere. **V**eniet veniet p̄fecto
dies ille nec lōge est in quo pastor pa-
storū appareat/ ⁊ vnus cuiusq; facta
in publicū deducat. **E**t qui mō sub-
ditoꝝ culpas per prepositos v̄lisci-
tur/ tunc p̄posito: n̄ mala per semet-
ipsū seuenis dānat: **U**ñ ⁊ ingressus
templū per se quasi flagellus de: sunt
cultis fecit: ⁊ de domo dei prauos ne-
gociatores eijcēs cathedras vende-
ntiū colūbas euertit. q̄a subditoꝝ qđ
dē culpas per pastores p̄cutit: ⁊ pas-
storū vitia p̄ semetips ferit q̄uis etiā
subditoꝝ vitia q̄ a magistris modo
v̄l dissimulant iudicari vel nequeūt
ei⁹ p̄culdubio iudicio referuāt. **I**git
dū salua fide res agit virtut⁹ est me-
ritū si a discipulis q̄cquid prioris est
modo tolerat. **D**ebet tamē humilitē
suggeri si fortasse valeat qđ displicet
emēdari. **S**ed curādū summopere
est ne in sup̄biam trāseat iustitie inor-
dinata defēsio: ne dū rectitudo icau-
te diligitur ipsa magistra rectitudi-
nis humilitas amittat/ ne eū sibi p̄-
esse quisq; despiciat quē fortasse con-
tigit vt in aliqua actiōe reprehēdat.
Contra hunc tumorē sup̄bre subdi-
toꝝ mens ad custodias humilitatis
edomatur si infirmitas p̄pria inces-
santer attendit. **N**am vires nostras
veraciter examinare negligimus/ et
q̄a de nobis fortiora credimus/ idcir-
co eos qđ nobis plati sunt districte iu-
dicam⁹. **S**ingula hec mala sūt que
sepe a subditis in prelatiis sepe a plas-
tis in subditis cōmittunt: q̄a ⁊ oēs

Super euāg. Marci. XXXIII

Subditos hi q̄ p̄sunt min^o q̄ ipsi sunt sapiētes arbitrant. et rursus qui subiecti sunt rectorū suoz actiones nudi cant. et si ipos regimē tenere p̄tingeret se posse agere meli^o putāt. Unde plerūq̄ sit vt et rectores min^o prudēter ea q̄ sunt agēda videāt: qz eorum oculos ipa nebula elatiōis obsecurat: et nō nunq̄ is qui subiect^o est hoc cū platus fuerit faciat quod dudū fieri subiect^o arguebat. et p̄ eo qd̄ illa que iudicauerat p̄perat / saltem quia iudicauit erubescat. Igitur sicut prelati curandū est ne eoz corda estimatiōe singlaris sapiētie locus supior extollat: ita subiectis p̄uidendū est ne sibi rectorū facta displiceāt. Et quoniam rectorēs habēt iudicē suū. magna cautela subditorū est non temere iudicare vitā regentiū. Neq̄ em̄ sicut supra dixi frustra per semetip̄s dñs es nūmulariorū: sicut et cathedras videntū colūbas cuertit: significans quia per magistros q̄dem vitam iudicat plebiū: sed per semetip̄s facta examinat magistrorū.

De afflictione electoz sub tpe antiebuli. **Poraliū li. xxij. Ca. xlvij.**
Matth. xxiij. **Q**rit tunc tribulatio magna q̄ alio nō fuit ab initio mūdi. Antiquus hostis in fine seculi vas proppium illū perditū hominē anti xpm̄ scilicet ingrediet: et suis viribz tradit^o pauco q̄des in tēpore: sed in multa p̄ nos vrute larabit. Quē q̄uis scuitia ad crudelitātē dilater: superna tñ misericordia dierū breuitate angustat. Hinc enim p̄ semetip̄am vitas dicit **Ubi. 3.** **E**rit tribulatio magna q̄tis non fuit ab initio mundi vsq̄ modo neq̄ fiet. Hinc rursus sit. **I**sti breuitati suis sene dies illi nō fieret salua ois caro.

Quia em̄ et supbos nos et infirmos dñs p̄spicit dies q̄s singulariter malos intulit misericorditer breuiatos dicit / p̄fecto vt et supbiam terreat de tēpore adueritate / et infirmitatē re foueat de breuitate. Sed p̄siderādū valde est in quo tūc atrocior: q̄ nūc se crexit antiqu^o hostis surgat. Que enim penarū genera nouim^o que nō iam vires martyz exercuisse gaudemus. Alios nāq̄ iprouiso ictu immerito iugulo gladi^o strauit: alios crucis pantulū affixit: in q̄ mors et puocata repellit / et repulsa puocatur: alios hirsutis scua dētibz attriuit. alios armato ferro insultās vngula sparfit. alios beluina rabies morsitū detrun cādo cōminuit. alios ab inimis viscerū p̄ cutē pressa via vberū rupit. alios effossa terra viuētes operuit. alios altūz dimersos in mare p̄cipitiū fregit: alios in se piectos aq̄ replēdo absorbit. alios edax flāma p̄supsit. Cū igit antiqu^o hostis in fine mūdi p̄ anti xpm̄ neq̄us insurrexit: qd̄ e qd̄ his tormētis tūc atrocitus crescat nisi h̄ qd̄ in euāgelio p̄ semetip̄m veritas dicit. **Surgēt pseudo xpi et pseu^o do p̄phete: et dabūt signa magna et prodigia: ita vt in errore inducant si fieri pōt etiā electi. Nunc em̄ fideles nostrimira faciūt cū aduersa patiunt: tūc autē huius hostis scellates etiā cum peruersa inferunt mira facturi sūt. Pensē^o ergo que erit humane mētis illa tentatio: quādo pius martyr et co: p̄ tormētis subijcit: et tamē ante eius oculos miracula tortor facit. Cū^o tūc vir^o nō ab ip̄o cogitatio num fundo quatit^o quando is q̄ flagris cruciat / signis chorulscat. Nimirum enim hostis ille antiqu^o et altus**

Gregoriane exceptiones

tunc erit veneratione pdigūz durus
crudelitate tormētī. qui nō sola tūc
potestate erigetur / sed etiam signozū
ostensione fulcief.

De predicatoribz antichristi. No
raliū libro. ruij. z. xxiiij. z in Ezechi.
homelia. ix.

Capitulū. xlvij.

Quoniam electi cōspexerunt signa et
miracula que facient ministri z
pdicatores antichristi / quoddam du
bietatis impetū in corde patiētur: z
ex eorum pdigūz mendacibz caligo
trepidatiōis ad momentū in eorum
corda generabit / vnde veritatis ore
per euangeliiū dicit. **S**urgent pscu
do christi z pseudo. pphete: z dabunt
signa magna z pdigia: ita vt in erro
rem inducātur si fieri potest etiā elec
ti. **Q**uod videlicet dicit non qz electi
casuri sunt / sed magnis terroribz tres
pidaturi: quoniam tanta tūc cōtra ius
tos iniquitate effrenabunt / vt etiaz
electoz corda non paruo terrore ses
riantur. **Q**ua in re valde querēdum
est / qmōdo aut bi qui sunt electi pos
sunt in errore induci. aut cur si fieri
potest quasi ex dubietate subdit / euz
quid sciendū sit dñs omnia psciens p
stolatur. **A**nū em̄ ex duobz est. quia
si electi sunt fieri nō potest: si autē si
eri potest electi nō sunt. **S**ed qz elec
toz corda z trepida cogitatiōe con
cutient / z tamē eoz cōstātia nō mo
qz cōplexus est dicēs: ita vt in erro
rem inducant si fieri potest etiā elec
ti. **Q**uasi enim tam errare est in cog
itatiōe titubare. **S**ed prius si fie
ri potest subiungit: quia pculdubio
fieri nō potest vt in errore electi pla
ne capiant. **I**sta ergo dñici fmonis
dubitatio z electoz cordiū designas

tio tētatiōis fuit. quia qui electi sūt ad
persistendū per signa pdicatorū anti
christi / tentabunt ad cadendū. **P**er
hoc ergo quod dicit / si fieri potest: h
expunit qd electi in cor: de tentabun
tur. **N**utant em̄ sed nō cadūt. **D**icit
ergo / si fieri potest: qz trepidabūt: et
tamē dicunt electi quia nō cadunt.
Dubitatio ergo fmonis a dño in ele
ctis expunit trepidatiōe mēris. qz
electos nominat: qz cernit quod in si
de z bono opere persistūt.

De perfidia iudeozū. **M**oralium
libro. ruij.

Capitulū. xliij.

Actus sydonc. **C**um iudeozū
plebs miracula nostri redēptoz / cer
neret / hunc ex signis honorabat dis
cens. hic est christus. **E**ū vero huma
nitatis eius infirma cōspiceret / eum
creatorē credere dedignabat dicēs /
nō: sed seducit turbas. **S**ed qd mir
cum ppeti ista a plebibus: cū ipi quoqz
qui legis doctores esse videbant qui
eū verbis ppheticis incarnādū esse
phibebāt / z incarnatū viderūt: ab eo
tū suadēte pfidia diuisi / z a fide veri
tatis auersi sunt. **S**cribe itaqz et les
gis doctores qz crudire ppos ad vi
tam psueuerāt dū incarnatū deū cō
spicerent cōsilijs suis mltos ab eius
fide diuiserūt: qzuis prius ad credēs
dum incarnatiōis eius mysteriū per
prophetaz verba mltos docuisse vi
derentur. **Q**uos etiā non solum ad
nō credendū / sed vsqz ad persequens
dum quoqz dñm turba populoz eff
secuta: z vsqz ad passiōe illius scuis
ne facibz accēsa. **I**n qua videlicet pas
siōe discipuloz corda turbata sunt: z
cum ad crucis aram ventum esset: z
cosqz grauius ex pscutiōe iudeozū

Matth.
xviij

mar. xviij

mar. xviij

Joā. viij

Gregoriane exceptiones.

multas audiuit / nec tñ contumelias reddidit: traditorē suū diu tacit⁹ percussit: et q̄ salutari dare osculū nō recusauit. suscepit mortē crucis / ne mori timerem⁹. ostēdit die tertia resurrexerunt / vt nos resurgere posse crederem⁹. Post passionē quoq̄ suā de his qui se crucifixerant ad fidei gratiā vocauit: bonum p̄ iniquitate reddidit: nos exēplo suo d̄ oīb⁹ instruxit.

Mozalium. libro. xij.

Ad excedentē igitur omnia redemptoris nostri vitā mētis oculos tendam⁹ vt in vita et in eius p̄ceptis agnoscam⁹ quid in vita nostra minus habeam⁹ / et ad vitē eius exēpla nram

1. Pet. ij. vitā dirigamus. **V**inc namq̄ scriptus est. **Christus** passus est p̄ nobis / vobis relinquēs exēplū vt sequamini vestigia ei⁹ qui peccatū nō fecit / nec inuenit⁹ dolus in ore eius. **Qui** cum malediceret non maledicebat: cū pateretur nō cōminabat. **Vinc** p̄ Paulum dicit. **Per** paciētiam curram⁹ ad p̄positum nobis certamē: aspiciētēs in auctore fidei et summatozem **Jesus**: qui p̄posito sibi gaudio / sustinuit crucē / p̄fusione contenta. **Ad** h̄ itaq̄ dñs apparuit in carne / vt humanā vitā ammonēdo excitaret / exēpla p̄bendo accenderet / moriēdo redimeret / resurgēdo repararet.

Deb. xij. **In** homelia sup̄ **Maria** magdalene. **De** resurrexiōe. **Capitulum. lxxij.**

In homelia sup̄ **Maria** magdalene. **De** resurrexiōe. **Capitulum. lxxij.**

mar. xvi. **M**aria magdalene / et maria Jacobi et salome vna sabbatorum veniūt ad monumentū: et viderūt iuuenē sedentē in dextris cooptum stola candida: q̄ dicit illis. **Jesus** quiritis nazarenū crucifixum: surrexit: nō est hic. **Duc** erant tunc: quāz vnā nouis

mus / alterā nesciebam⁹. **Vna** quippe mortalis est / altera immortalis. vna corruptiois / altera incorruptionis. vna mortis / altera resurrectionis. **Et** venit mediator dei et hominū homo christ⁹ iesus: suscepit vnā / et ostendit alterā. vnā p̄tulit moriēdo / ostēdit alterā resurgēdo. **Si** igitur nobis mortalem vitā sciētibus resurrectionē p̄mitteret carnis: et tñ hanc visibiliter nō exhiberet: quis eius p̄missionib⁹ crederet? **Fact⁹** itaq̄ homo apparuit in carne / mori dignat⁹ est ex voluntate / resurrexit ex potestate: et ostēdit exēplo quod nobis p̄misit in p̄mio.

Ecce tñ redit ad memoriā q̄ crucifixo dei filio iudei insultantes dicebāt. **Si** rex israelis descēde de cruce et credimus ei. **Qui** si tñc de cruce descēderet: nimirum insultantib⁹ cedēs virtutē nobis sue paciētie nō demonstraret. **Sed** expectauit paululū / tolerauit opprobria / irrisiōes sustinuit seruauit paciētiam / distulit ammiratiōnē. **Et** qui de cruce descēdere noluit / de sepulchro surrexit. **Plus** igitur fuit d̄ sepulchro surgere q̄ d̄ cruce descēdere. **plus** fuit mortē resurgendo destruere / q̄ vitā descēdendo seruare. **Sed** cū iudei hunc ad insultationes suas de cruce descēdere minime cernerēt cū moriēte viderent: eū se vicisse crediderūt: nomē illi⁹ se quasi extinguisse gauisi sunt.

Item vnde supra. **In** homelia sup̄ **Maria** magdalene. **et** **Mozalium** libro. vij. **Lapitulū. lxxij.**

Redicate euangeliū omni creature. **De** dñi morte nomē eius per vniuersū mundū creuit: q̄ post resurrectionē suam ad predicandū euangeliū suū per omnē terrā discis

Matt. xvi.

mar. xvi.

Super euāg. Marci. XXXV

pulos suos misit dicens. Eunt in
mūdū vniuersū / p̄dicare euāgelium
omni creature. Omnis creature no-
mine homo signatur: q̄ in ip̄o vna
spēs et magna communio vniuersę
creature ostēdit. Omne nāq; quod ē
aut est et non viuit / aut est et viuit sed
nequaquā sentit / aut est et viuit et sentit
s; nō intelligit nec discernit. aut est et
viuit sentit et intelligit et discernit.
Sūt nāq; lapides / nec tamē viuunt
Sūt arbuta / viuūt quidē nec tamē
sentiūt. Verbarū nāq; et arborū vita
viriditas vocat: sicut p̄ paulū de se
mimibus dicit. insipiens tu q̄d semi-
nas nō viuisficatur nisi prius moriat̄
Sūt bruta animalia: viuūt et sentiūt
nec tamē intelligūt. Sunt angeli vi-
uūt et sentiunt: et intelligendo discer-
nūt. Homo itaq; quia habet cōmune
esse cū lapidib; viuere cū arborib;
sēire cū animalibus / discernere cū
angelis: recte nomine omnis creature
ex̄p̄mit̄ in quo iuxta aliquid omnis
creatura tenet. Unde cū veritas dis-
sepulcis euāgelii omni creature p̄dis-
care p̄cepit: omnē creaturaz solū ho-
mine intelligi voluit: cui cōmune ali-
qd cū omib; creauit. Sic itaq; post
resurrectionē postq; discipulos su-
os ad p̄dicandū euāgelium misit.
Illi aut̄ p̄fecti predicauerunt vbiq;
dño cooperante et sermonē p̄firman-
te sequētib; signis. et postq; in om-
nē terram exiuit son⁹ cor: et in fines
orbis terre vba eorum: de morte dñi
nomē eius p̄ mūdum creuit: et qua-
bunc infidelis turba extirpasse se cre-
didit. Et que gaudebat occisū: dolet
mortuū q̄a hunc ad suam gloriā co-
gnoscit peruenisse per penā. Et igit̄
fratres charissimi nostri redēptōis

membra sum⁹: p̄sumam⁹ in nobis
resurrectionem futurā quā in capite
nostro cōstat esse factam. Resurrecti-
onis eius gl̄iam tota mente diliga-
mus / et pro ei⁹ amore moriamur. In
resurrectione auctoris nostri mini-
stros eius angelos conciuēs n̄ros a-
gnouim⁹. Ad horū ergo ciuim illā
frequentem sollēnitatē festinemus /
his cū necdū visione possumus desi-
derio et mente iungamur. Adiuuet
omnipotens deus ad vitaz desiderii
nostrū qui pro nobis in morte dedit
unicū filium suum eundem Iesum
xpm dñm nostrū / qui cū eo viuit et
regnat in vnitāte spiritus sancti. Per
omnia secula seculorū. Amen.

**Explicit exceptiones de euang-
gelio fm Marcum.**

**Incipiūt Excep-
tiones ex opusculis beati Gregorij
pape. De euangelio fm Lucam.**

De Laude iustorum. Cap. j.

Fuit in die Luce. f.

Herodis regis
iudee sacerdos q̄
daz nomine zachar-
rias de vice abia et
vxo: illi de filiab;
aaron et nomē ei⁹
Elyzabeth. Erāt
autem iusti ambo ante deū / inceden-
tes in om̄ib; mādaris et iustificatio-
nibus dñi sine querela.

Moralium Libro. xxxv.

**Corā dño sepe multorū vita dis-
plicet / q̄ etiā foris hoib; placet. Lau-**

mar. xvj.

ps. xvij.